

Jumalan funktio

Dos. Olli-Pekka Vainio, HY

Uskonnon määritelmä?

- Uskonnon määrittelemineen on hankalaa. Olemassaolevat määritelmät ovat tyypillisesti liian väljiä tai tiukkoja.
- Olemme vasta viime aikoina yrittäneet ymmärtää uskonnollista käyttäytymistä tieteellisesti, mutta tulokset ovat silti varsin laihoja...

Uskonnon funktio?

- Uskonto (Big Gods) sitoo yhteen ja tehostaa yhteisön toimintaa; poistaa vapaamatkustajat
- mutta se myös asettaa ryhmiä toisiaan vastaan

Erotteluja

- uskonto sosiaalisena riittinä - uskonto uskomuksina
 - eri uskonnoilla voi olla yhteisiä piirteitä, jotka liittyvät ihmisen yhteisölliseen käyttäytymiseen
 - uskonnot eroavat toisistaan niiden opetusten suhteen
- doktrinaalinen - imagistinen -jaottelu
- uskonnollinen identiteetti: ulkoinen (extrinsic), sisäinen (intrinsic), ”matka” (quest)
 - kuinka hyvin yksilö on sisäistänyt uskonnon opetukset

Mitä menetetään

- hypoteesi: ”Jumalan poistuminen kuvioista tekee ihmisistä rationaalisempia”
 - data ei tunnu tukevan tätä väitettä
 - G. K. Chestertonin maksiimi: “When men choose not to believe in God, they do not thereafter believe in nothing, they then become capable of believing in anything.”

Mitä menetetään

- hypoteesi: ”Jumalan poistuminen kuvioista vähentää sosiaalisia konflikteja”
 - data ei tunnu tukevan tätä väitettä
 - ongelma on ihmisen luontainen ryhmäkeskeisyys (groupishness)

Mitä menetetään

- yhteisöllisyyden tuntu ("sense of we") heikkenee: vaikeuttaa yhteiskunnallista keskustelua
- jaettu, vaikkakin väljä, moraalikoodisto heikkenee: vaikeuttaa eettistä keskustelua
- sosiaalinen paine toimia oman yhteisön koodiston mukaan kasvaa: vaikeuttaa eettistä toimintaa ja harkintaa

Mitä menetetään

- Jos Jumala on olemassa, ja ihmiset eivät usko Jumalan olemassaoloon, ihmisillä on todellisuutta koskevia virheellisiä uskomuksia

Mitä saadaan tilalle

- loputon määrä erilaisia identiteettejä, jotka ovat ristiriidassa keskenään?
- arvojen moneus?
- small gods?